

Markkinatoimikunta 7.6.2018

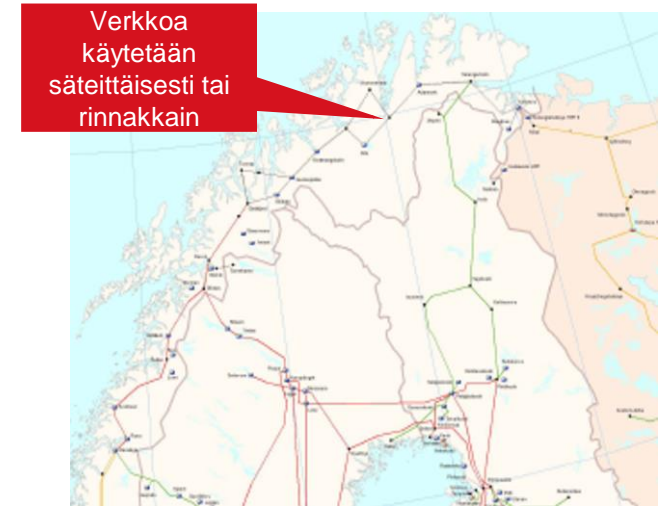
Suomi – Norja siirtoyhteys

FINGRID

Nykytilanne ja muutostarpeet

Nykytilanne

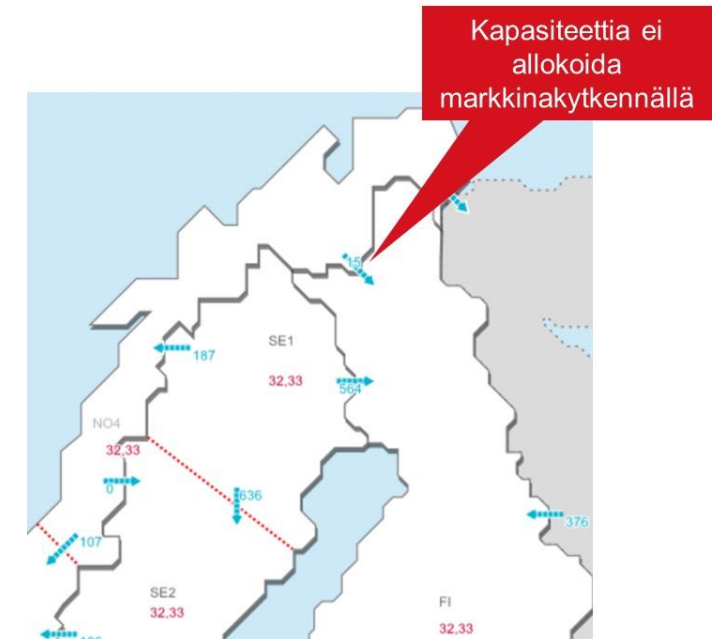
- Finmarkin verkkoa käytetään säteittäin tai rinnakkain
- FI-NO siirtokapasiteettia ei allokoida markkinakytkennällä, vaan FI-NO kapasiteettitarve siirretään FI-SE1 -rajalle, jossa norjalaisella sähköllä on prioriteettisiirto-oikeus ennen FI-SE1 kapasiteetin antamista pörssille allokoitavaksi

Muutostarpeet

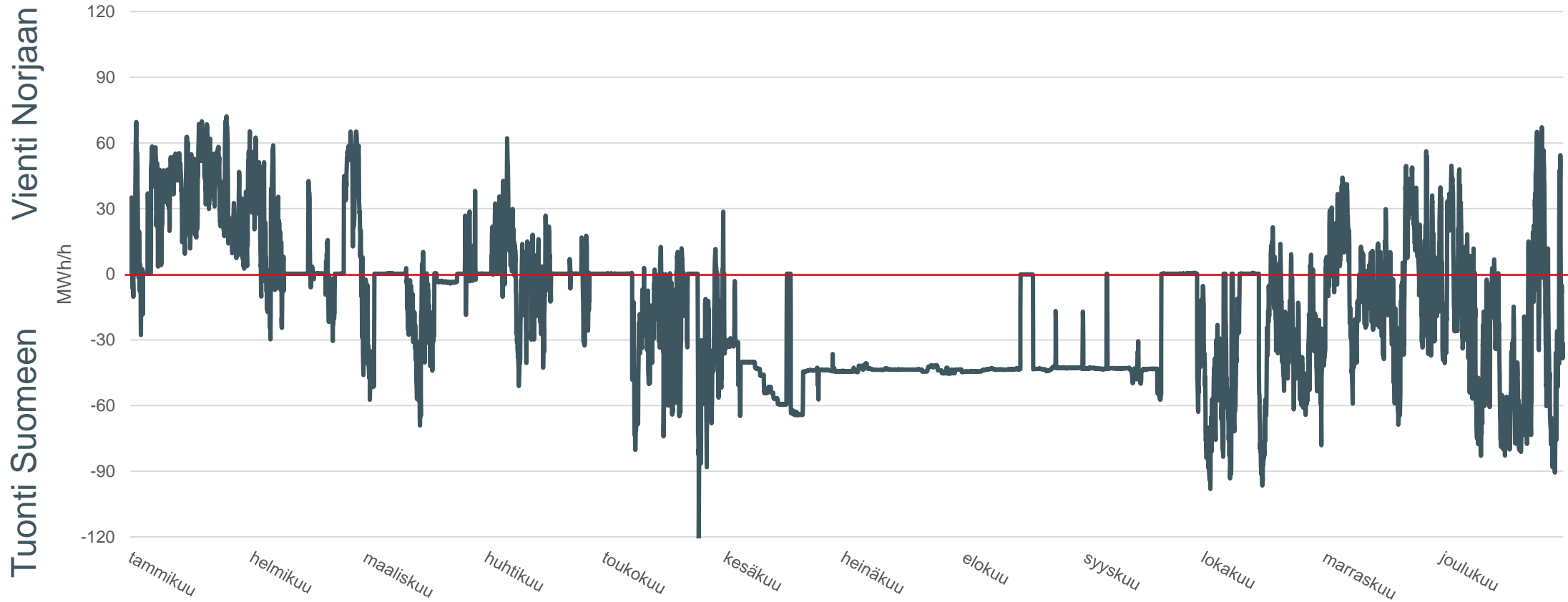
- Asiakkaiden odotukset
- Lainsäädäntö
- Statnetin ilmaisema tarve lisäsiirtokapasiteetille
- mACE:n käyttöönotto
- FB kapasiteetinlaskentamenetelmän käyttöönotto

Siirtokapasiteetin lisästarpeesta keskusteltu SN/Altan kanssa, tehty laskelmia Fingridissä ja pohdittu sisäisesti mitä asialle pitäisi tehdä

Statistiikkaa yhteyden käytöstä

Mitattu siirto rajalla FI – NO4

Talvikautena sähkö siirtyy Ruotsista Suomen kautta Norjaan:

- pienentää tuontimahdollisuutta Ruotsista
- sähkö siirtyy kalliin hinnan alueelta halvan hinnan alueelle

Tuonti- ja vientitunnit vuosina 2016 ja 2017

	2016		2017	
	Tuonti Suomeen	Vienti Norjaan	Tuonti Suomeen	Vienti Norjaan
Suunniteltu tunteina	4741 h	2177 h	5720 h	1212 h
Suunniteltu prosentteina vuoden tunneista	54 %	25 %	80 %	17 %
Mitattu tunteina	5262 h	3446	5449 h	1590 h
Mitattu prosentteina vuoden tunneista	60 %	39 %	76 %	22 %

* Mukana myös nollatunteja, eli ei vientiä eikä tuontia, tästä syystä tuonti + vientitunnit $\neq$ 100 %

Hinnan mukainen suunta 2016

- Tunnit, joilla NO4 hinta matalampi kuin FI ja siirto FI -> NO4 ("väärään suuntaan"): 400 h
- Tunnit, joilla NO4 hinta korkeampi kuin FI ja siirto NO4 -> FI ("väärään suuntaan"): 60 h
  - (alle 5 MW erotukset vähennetty, jälkimmäinen muuttuu välillä 5-0 MW suuresti 60->153 h)
- Tunnit, joilla hinta on sama: 5835, n 66 % koko ajasta, hinta eroaa 2949 h.
- Tunnit, joilla hinta eroaa JA erotus on yli 5 MW: 1448
  - Yhteensä "väärään suuntaan" menevät hinnat (ero yli 5 MW): 60 + 400 h = 460 h
  - 460/1448 $\approx$ 32 %

Lainsäädäntö

Lainsäädäntö – Asetus 714/2009)

- Network congestion problems shall be addressed with **non-discriminatory market-based solutions** which give efficient economic signals to the market participants and transmission system operators involved. Network congestion problems shall preferentially be solved with non-transaction based methods, i.e. methods that do not involve a selection between the contracts of individual market participants. (Article 16(1))
- If structural congestion appears, **appropriate congestion-management methods and arrangements defined and agreed upon in advance shall be implemented immediately by the TSOs**. The congestion-management methods shall ensure that the physical power flows associated with all allocated transmission capacity comply with network security standards. (Annex I, point 1(4))
- Congestion-management methods shall be **market-based in order to facilitate efficient cross-border trade**. For that purpose, capacity shall be allocated only by means of explicit (capacity) or implicit (capacity and energy) auctions. Both methods may coexist on the same interconnection. For intra-day trade continuous trading may be used. (Annex I, point 2(1))

⇒ Lainsäädäntö ei tue SE1 – FI – NO4 läpisiirron priorisointia

Lainsäädäntö – CACM tavoitteet (Artikla 3)

- a) promoting effective competition in the generation, trading and supply of electricity;
- b) ensuring optimal use of the transmission infrastructure;**
- c) ensuring operational security;**
- d) optimising the calculation and allocation of cross-zonal capacity;**
- e) ensuring fair and non-discriminatory treatment of TSOs, NEMOs, the Agency, regulatory authorities and market participants;**
- f) ensuring and enhancing the transparency and reliability of information;**
- g) contributing to the efficient long-term operation and development of the electricity transmission system and electricity sector in the Union;
- h) respecting the need for a fair and orderly market and fair and orderly price formation;**
- i) creating a level playing field for NEMOs;
- j) providing non-discriminatory access to cross-zonal capacity.**

Siirtokapasiteetin lisäys

Siirtokapasiteetti Suomi-Norja yhteydellä – Fingrid-laskelmat

Tuonti Suomeen

- Verkko jaettuna Finmarkissa – Varangerbotn-Ivalo siirtokyky 80 MW (mitoitettava vika Kokkosniva-Pirttikoski johtovika)
- Verkko ringdriftissä Finmarkissa – siirtokyky 80 MW kahden johdon leikkauksessa (Varangebotn-Ivalo ja Adamselv-Lakselv) (mitoitettava vika Adamselv-Lakselv johtovika, jolloin menetetään myös 2 generaattoria Adamselvissä)

Vienti Suomesta

- Vientipuolella ei tullut vastaan rajoituksia Suomen verkon osalta ≤ 100 MW siirrolla. Mikäli vientitarve on > 100 MW niin jatkettava selvityksiä norjalaisten kanssa.

Verkkosuojan vaikutukset selvitettävänä (samoin kuin heilahteluongelmat)

Keskustelu jatkotoimenpiteistä

Fingrid Oyj

Läkkisepäntie 21

00620 Helsinki

PL 530, 00101 Helsinki

Puh. 030 395 5000

Fax. 030 395 5196

FINGRID